

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) ศึกษาระดับการรับรู้ข่าวสาร ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยน (2) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน (3) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน (4) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน (5) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของบ้านขุนช่างเคี่ยน วิธีการศึกษาใช้ศึกษาประชากรที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากรายชื่อบ้านขุนช่างเคี่ยน จำนวน 260 คน และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน การรวบรวมข้อมูลได้จากแบบสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติคำนวณเป็นการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ One – Way ANOVA และ Scheffe

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.40 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.80 อายุต่ำสุด 15 ปี สูงสุด 60 ปี อายุเฉลี่ย 34.18 ปี อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 47.70 รายได้ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.60 ระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) คิดเป็นร้อยละ 35.80 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน คิดเป็นร้อยละ 52.70 ต่ำสุด 1 คน สูงสุด 17 คน ค่าเฉลี่ย 6.59 คน ความสามารถในการอ่านภาษาไทยส่วนใหญ่อ่านภาษาไทยได้ คิดเป็นร้อยละ 92.70 อ่านภาษาไทยไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 7.30 การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.90 ไม่เข้าร่วมกิจกรรม

คิดเป็นร้อยละ 43.80 ตำแหน่งในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม (กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรป่าไม้) ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 53.10 และเป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 42.70

5.1.1 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

1) ระดับการรับรู้ข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของหมู่บ้านบ้านขุนช่างเคี่ยน พบว่า

1.1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.20) ค่าเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่ออยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.28) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่มีการรับรู้ระดับสูง คือ โทรทัศน์ (\bar{X} = 3.98) ระดับต่ำ คือ เอกสารแผ่นพับ (\bar{X} = 2.55) และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.17) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อสารที่มีการรับรู้ระดับสูง คือ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ (\bar{X} = 3.68) ระดับต่ำ คือ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน (\bar{X} = 2.95) เจ้าหน้าที่สถานีวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (\bar{X} = 2.90) พระสงฆ์ (\bar{X} = 2.75)

1.2) ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง (\bar{X} = 2.64) ค่าเฉลี่ยความรู้รายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ด้านหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง (\bar{X} = 2.86) ค่าเฉลี่ยความรู้ด้านหลักการที่มีค่าสูงสุด คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การใช้ทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดประโยชน์ และต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมด้วย (\bar{X} = 2.90) ที่มีค่าต่ำสุด คือ พื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์มีผลทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล (\bar{X} = 2.84) ด้านวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง (\bar{X} = 2.62) ค่าเฉลี่ยความรู้ด้านวิธีการที่มีค่าสูงสุด คือ การปลูกต้นไม้เพิ่มมากขึ้น เป็นวิธีการหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (\bar{X} = 2.88) ที่มีค่าต่ำสุด คือ การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมในพื้นที่ป่า เป็นหน้าที่ของส่วนราชการเท่านั้น (\bar{X} = 2.21) และความรู้ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง (\bar{X} = 2.42) ค่าเฉลี่ยความรู้ด้านการใช้ประโยชน์ที่มีค่าสูงสุด คือ การใช้ยามาแมลง และสารเคมีบริเวณที่ติดกับเขตป่าไม้จะส่งผลกระทบต่อประชากร สัตว์ป่า และป่าไม้ (\bar{X} = 2.77) ที่มีค่าต่ำสุด จำนวน 2 ข้อ คือ อุณหภูมิของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบันส่วนหนึ่งมาจากการตัดไม้ทำลายป่า (\bar{X} = 2.07) การทำไร่หมุนเวียนเป็นการทำลายทรัพยากรป่าไม้ (\bar{X} = 1.98) ตามลำดับ

1.3) ทักษะคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง (\bar{X} = 3.75) ค่าเฉลี่ยทัศนคติรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยรายข้อที่มีค่าสูงสุด คือ บริเวณที่ดินรกร้างว่างเปล่าควรมีการปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้นทดแทน (\bar{X} = 4.13) ที่มีค่าต่ำสุด จำนวน 2 ข้อ คือ ปัจจุบันการบุกรุกทำลายป่ามีมากกว่าการปลูกป่าทดแทน (\bar{X} = 2.81) และป่าไม้ในเขตรับผิดชอบของหมู่บ้านมีจำนวนน้อยลง (\bar{X} = 2.75) ตามลำดับ

1.4) พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.60) ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการป้องกันอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.64) ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการป้องกันที่มีค่าสูงสุด คือ มีการทำแนวกันไฟ ดับไฟป่า เดินยามไฟป่ารอบบริเวณหมู่บ้าน เพื่อป้องกันไฟป่าในหน้าแล้ง (\bar{X} = 3.85) ที่มีค่าต่ำสุด คือ กีดกันผู้บุกรุกแผ้วถางป่าในเขตรับผิดชอบของหมู่บ้าน (\bar{X} = 3.48) ตามลำดับ ด้านการดูแลรักษาอยู่ในระดับสูง (\bar{X} = 3.72) ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการดูแลรักษาที่มีค่าสูงสุด คือ เข้าร่วมโครงการปลูกและอนุรักษ์ต้นไม้ของหมู่บ้านที่อยู่อาศัย (\bar{X} = 3.76) ที่มีค่าต่ำสุด คือ เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ทางราชการหรือเอกชนจัดขึ้น (\bar{X} = 3.62) ด้านการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.48) ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการส่งเสริมที่มีค่าสูงสุด คือ ไม่สนับสนุนการซื้อขายของป่า เช่น กล้วยไม้ป่าตามริมถนน หรือลำสัตว์ป่า (\bar{X} = 3.73) ที่มีค่าต่ำสุด จำนวน 2 ข้อ คือ มีส่วนช่วยในการรณรงค์ส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น ช่วยแจกโปสเตอร์ แผ่นภาพ (\bar{X} = 3.37) และมีการใช้วัสดุอื่น เช่น เหล็กกระเบื้อง อลูมิเนียม ทดแทนการใช้ไม้ (\bar{X} = 3.25) ตามลำดับ

2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน พบว่า

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า การรับรู้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จะมีระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากร ป่าไม้ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq 0.01$

3) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างชาวบ้านขุนช่าง เคี่ยนที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน พบว่า

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จะมีระดับพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq 0.01$

4) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระหว่างชาวบ้านชุมชนข้างเคียงที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน พบว่า

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จำแนกตามทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จะมีระดับพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq 0.001$

5.1.2 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

5) แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของบ้านชุมชนข้างเคียง

จากการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ผ่านมา ปัจจุบันนี้ปัญหาที่พบในการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านชุมชนข้างเคียง คือ ชาวบ้านบางส่วนยังขาดความรู้ และมีทัศนคติที่ผิดๆ ขาดจิตสำนึกในการดูแล หวงแหนทรัพยากรป่าไม้ และไม่เห็นคุณค่าของธรรมชาติ จึงทำให้แสดงพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ผิดออกมา เนื่องจากยังคงมีแนวคิดแบบดั้งเดิม ยังไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเท่าที่ควร อีกทั้งยังขาดงบประมาณในการดูแลรักษาพื้นที่ป่า และขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน

วิธีการในการส่งเสริมให้ชาวบ้านชุมชนข้างเคียงมีพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในส่วนของภาครัฐจะดำเนินการเข้าไปอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านชุมชนข้างเคียงเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกให้ชาวบ้านได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการป้องกัน การดูแลรักษา และส่งเสริมทรัพยากรป่าไม้ โดยการให้ความรู้ทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา เปิดโอกาสให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการให้แสดงความคิดเห็นด้วยวิธีต่างๆ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและมีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากขึ้นหรือ

ร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจของหน่วยงานรัฐ และเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆ กิจกรรมที่จัดขึ้น เช่น การปลูกป่า การปลูกหญ้าแฝก ส่งเสริมการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ การขยายกระบวนการเรียนรู้ระบบเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน

ในส่วนภาคประชาชน ให้มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐและคนในหมู่บ้าน จัดตั้งองค์กรที่มีองค์ความรู้ในการให้ความรู้แก่ชาวบ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจในการอนุรักษ์ที่มีทิศทางเดียวกัน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น การปลูกป่า การทำแนวกันไฟ ส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการให้ชาวบ้านร่วมมือกันสร้างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยฟื้นฟู พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวให้ยั่งยืน และสามารถเชื่อมโยงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชาวบ้าน และอยากให้มีการจัดตั้งป่าชุมชนให้แก่หมู่บ้าน โดยไม่ต้องไปเกี่ยวข้องกับป่าไม้โดยรอบหมู่บ้าน และนำกฎระเบียบของหมู่บ้านมาเป็นเครื่องมือในการดูแลรักษาป่า เพื่อที่จะปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของชาวบ้าน

5.2 อภิปรายผล

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ระดับการรับรู้ข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยนอยู่ในระดับต่ำ จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถรับฟังเสียงได้ตลอดเวลาแม้จะทำงานอยู่แต่ข้อมูลจากสื่อเป็นการนำเสนอข่าวทั่วไป ไม่ได้เจาะจงเฉพาะเรื่อง ทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ยังมีน้อย และบ้านขุนช่างเคี่ยนเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ทำให้มีหน่วยงานหลัก เช่น อุทยานแห่งชาติ สถานีควบคุมไฟป่า หน่วยจัดการต้นน้ำ เข้าไปจัดให้มีการฝึกอบรม ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อพัฒนาความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกของราษฎร ซึ่งบุคคลดังกล่าวมีอิทธิพลหรือเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนมีความสนใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แต่จะเข้าไปในบางช่วงเวลา เช่น ฤดูแล้งก็จะเข้าไปประชาสัมพันธ์ อบรม เรื่องไฟป่า และสื่อที่ชาวบ้านได้รับน้อย คือ สื่อโปสเตอร์ เอกสาร แผ่นพับ เพราะหาโอกาสที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จากสื่อดังกล่าวมีน้อย เนื่องจากเวลา โอกาส และชาวบ้านบางคนอ่านหนังสือไม่ออกทำให้ไม่ค่อยมีความสนใจใน

สื่อประเภทนี้เท่าไร และด้านผู้สื่อสารเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่สถานีวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เป็นหน่วยงานที่ไม่ได้เข้ามาให้ข้อมูลในด้านนี้ โดยตรง ส่วนมากจะเข้ามาพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน พระสงฆ์ เนื่องจากหมู่บ้านขุนช่างเคี่ยนมีทั้งศาสนาพุทธ คริสต์ และนับถือผี พระสงฆ์จึงมีบทบาทต่อชาวบ้านบางกลุ่มเท่านั้น ไม่ครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน และเส้นทางถนนที่จะเดินทางเข้าหมู่บ้านมีลักษณะที่แคบ ขรุขระ ทำให้การเดินทางไม่ค่อยสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสถียร เขยประทับ (2528) กล่าวว่า การรับรู้ข่าวสารขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เพราะสื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ความต้องการสื่อจะเพิ่มมากขึ้น ในการรับรู้ข่าวสารของผู้รับสารเองเป็นตัวกำหนด วิธีการรับรู้ข่าวสารที่ส่งเสริมความรู้ จะมี 2 ลักษณะ คือ การรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อบุคคล นอกจากนี้ กัญญา สุวรรณแสง (2536) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ลักษณะสิ่งเร้า การที่บุคคลจะรับรู้สิ่งใด มาก – น้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติและคุณลักษณะของสิ่งเร้า ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ถ้าสิ่งเร้าดึงดูดความสนใจ ความตั้งใจ ก็จะทำให้บุคคลมีการรับรู้ดีขึ้น

ดังนั้น หน่วยงานในพื้นที่ควรมีการสอดแทรกข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้กับชาวบ้านให้มากขึ้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และควรมีการส่งเสริมการอบรมประชาสัมพันธ์ การพูดคุย การติดป้ายประชาสัมพันธ์ แจกเอกสารแผ่นพับที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติให้มากยิ่งขึ้น

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนอยู่ในระดับสูง และชาวบ้านก็มีความรู้ในหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้เป็นอย่างดี ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากชาวบ้านมีความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอย่างมาก โดยที่เจ้าหน้าที่ได้เข้ามาอบรม ให้คำแนะนำ ปกป้องแก่ชาวบ้านเป็นประจำ และผู้นำหมู่บ้านเองก็มีส่วนร่วมในการที่จะให้ชาวบ้านมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพราะในอดีตได้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อราษฎร เช่น ดิน โคนถล่ม พื้นที่ป่าลดน้อยลง เกิดภาวะภัยแล้งขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมนัส สุวรรณ (2531) พบว่า การให้ความรู้ความเข้าใจระดับตำบลในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดน่าน ประชาชนที่มีความรู้พื้นฐานเรื่องทรัพยากรธรรมชาติค่อนข้างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธวัชชัย ชัยจิระฉายากุล (2547) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึงการเรียนรู้ที่เน้นถึงความจำเป็นการระลึกได้ที่มีต่อความคิด วัตถุและปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่ายๆ ที่มีความอิสระต่อกันไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยากซับซ้อน และมีความสัมพันธ์ต่อกัน

ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผลของการบุกรุกทำลายป่าไม้ที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และจากผลกระทบดังกล่าวการรณรงค์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในช่วงที่ผ่านมาได้ส่งผลให้ชาวบ้านเกิดทัศนคติในการที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชรินทร์ ยาระนะ (2537) ที่พบว่า ชาวเขามีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในเกณฑ์ดี นอกจากนี้ พงษ์ศักดิ์ เย็นแสงจัน และคณะ (2543) ที่พบว่า ทัศนคติของบุคคลในท้องถิ่น ด้านความคิดหรือความรู้และด้านความรู้สึกเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้หรือป่าชุมชนอยู่ในระดับดีมาก

พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากชาวบ้านมีความรู้และทัศนคติที่ดี แต่ยังไม่ค่อยส่งผลให้มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับสูง โดยยังไม่ค่อยมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในด้านการป้องกัน คือ การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่าไม้ โดยช่วยสอดส่องดูแล รักษาป่าไม้ไม่ให้คนนอกเข้ามาตัดไม้ทำลายป่า รายงานผู้นำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่ป่าไม้เมื่อพบเห็นผู้บุกรุกตัดต้นไม้ทำลายป่า กีดกันผู้บุกรุกเผื้องางป่า ซึ่งอาจเห็นว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่หน่วยงานของรัฐต้องเป็นผู้ควบคุมดูแลเท่านั้น ในด้านการดูแลรักษา คือ ยังไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ทางราชการหรือเอกชนจัดขึ้น ในด้านการส่งเสริม คือ ชาวบ้านยังไม่ค่อยใช้วัสดุอื่นทดแทนการใช้ไม้ ยังไม่ปลูกต้นไม้ในแปลงที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยเพื่อให้มีไม้ใช้สอย ยังไม่มีส่วนช่วยในการรณรงค์ส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น ช่วยแจกโปสเตอร์ แผ่นภาพ และรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของป่าไม้เท่าที่ควร เพราะการดำเนินชีวิตของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนมีความผูกพันอยู่กับป่า มีการพึ่งพาอาศัยป่า การใช้ประโยชน์จากป่า เพื่อนำผลิตผลจากป่ามาใช้ในการดำรงชีพ ทั้งการล่าสัตว์เพื่อหาอาหารมาเลี้ยงครอบครัว เช่น นก และยังมี การหาของป่า เช่น เห็ด ตัดไม้มาทำฟืน รวมทั้งยังขาดจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของทรัพยากรป่าไม้ ยังไม่เห็นคุณค่าของทรัพยากร และเชื่อว่ายังมีทรัพยากรป่าไม้อยู่มากมายและสามารถฟื้นฟูด้วยธรรมชาติเอง ทำให้พฤติกรรมของชาวบ้านด้านการป้องกันและการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง จึงต้องอาศัยการให้ความร่วมมือของชาวบ้านในการช่วยกันป้องกันและส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณณี ยูวชาติ (2532) ที่พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนให้รู้จักการทำมาหากิน รู้จักใช้ประโยชน์จากป่า ซึ่งโดย

สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่ของนักเรียนล้อมรอบไปด้วยพื้นที่ป่า และอิทธิพลที่ได้รับจากหมู่บ้าน
ครอบครัว ทำให้เขามีพฤติกรรมในการทำมาหากินเพื่อความอยู่รอดมากกว่าการอนุรักษ์

ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมพฤติกรรมของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนด้านการป้องกัน การ
ส่งเสริมให้มากขึ้น โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาผืนป่าให้มากขึ้น มีการให้
รางวัลเป็นแรงจูงใจกับชาวบ้าน ส่งเสริมการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร
ป่าไม้ในการอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุล เพื่อทำให้เกิดทัศนคติที่ถูกต้อง และนำไปสู่การปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมของชาวบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ (2536) ได้กล่าวว่า การ
อนุรักษ์ป่าไม้จะทำให้สำเร็จก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมมือจากประชาชน

จากสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ
อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จากการ
ทดสอบสมมติฐานพบว่า

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกันจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้ข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูง มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
มากกว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ถ้า
ชาวบ้านมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้มากตามไปด้วย เพราะการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นขั้นตอนแรกที่จะทำให้ชาวบ้าน
เกิดความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารที่ดีมีประโยชน์ก็จะช่วย
ทำให้มีความรู้ ทัศนคติของบุคคลคนนั้นเป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง และส่งเสริมให้เกิด
พฤติกรรมที่ถูกต้องตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโรเจอร์ส (1978) กล่าวว่า การสื่อสาร
ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของผู้รับสารได้ นอกจากนี้ ปรมะ สตะเวทิน (2533)
กล่าวว่า สื่อมวลชนจะสนับสนุนทัศนคติ รสนิยม ความมีใจ โน้มเอียงตลอดจนแนวโน้มด้าน
พฤติกรรมของประชาชนให้มีความเข้มแข็งและพร้อมที่จะแสดงให้ปรากฏออกมาเมื่อมีแรงจูงใจ
เพียงพอ หรือโอกาสเหมาะสม อีกทั้งเป็นสื่อที่เสนอหนทางในการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม
สามารถสร้างทัศนคติและค่านิยมใหม่ให้เกิดแก่ประชาชนในกรณีทีบุคคลนั้นไม่เคยมีความรู้หรือ
ประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน นอกจากนี้สื่อมวลชนยังส่งเสริมสนับสนุนหรือยับยั้งทัศน
ทางสังคมให้ดำรงอยู่ตลอดไปสร้างความคิดชอบร่วมกันให้เกิดขึ้นในสังคมก่อให้เกิดพฤติกรรม
ใหม่ได้เช่นกัน แต่ต้องใช้ระยะเวลาในการให้สารบ่อยๆ ซ้ำๆ ซากๆ เป็นประจำ

จากสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า ชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูง มีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ถ้าชาวบ้านมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากตามไปด้วย เพราะมีความรู้ถึงหลักการ ความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ที่มีต่อมนุษย์และเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และรู้ในความสำคัญที่จะต้องกระทำ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอินทราณี สุขสมบุญ (2536) ที่พบว่า กระบวนการรับรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่ชาวบ้านได้รับมีส่วนช่วยให้ประชากรอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ นอกจากนี้ สมใจ เข้มเจริญ (2530) ที่พบว่า ความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

จากสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า ชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า

ทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน จะมีระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับต่ำ และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากกว่าทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ถ้าชาวบ้านมีทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากตามไปด้วย เพราะราษฎรมีความคิด ความรู้สึก รับผิดชอบในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประสาร ทิพย์ธารา (2520) กล่าวว่า ทัศนคติ

เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้กระทำพฤติกรรม เมื่อบุคคลมีความรู้ลึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งใด บุคคลใด สถานการณ์ใดในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับก็ตามจะแสดงออกทางพฤติกรรม

อาจสรุปได้ว่า ถึงแม้ว่าชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนจะมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูง ทักษะคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้สูง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าชาวบ้านจะมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สูงตามความรู้ ทักษะคิด แต่มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง เนื่องจากชาวบ้านมีวิถีการดำเนินชีวิต การใช้ประโยชน์และการทำมาหากิน จึงเข้าป่าเพื่อจะนำผลผลิตที่ได้จากป่าออกมาใช้ เพื่อสนองตอบในปัจจัยพื้นฐานของตนเอง และครอบครัว และส่วนใหญ่ยังขาดการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร ยังมีความรู้ ทักษะคิดในบางเรื่องที่ผิด และชาวบ้านยังไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้านเท่าใดนัก ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำหมู่บ้านควรมีการณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และอบรมให้ความรู้กับราษฎรทั้งหมดด้านการประกอบอาชีพ วิถีการดำรงชีวิต ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้มากขึ้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ชาวบ้านมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของชาวบ้าน และจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เกิดการเปลี่ยนแปลงตามสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ในทางที่ดีขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1) จากผลการศึกษาจะพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ภาครัฐหรือผู้นำหมู่บ้าน ควรเร่งหรือเพิ่มระบบการให้ข้อมูลข่าวสารให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง และเนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปค่อนข้างยาก อุปสรรคในด้านภาษา วัฒนธรรม และการคมนาคมเข้าถึง การจัดสัมมนาเวทีชาวบ้าน ในระดับหมู่บ้าน และการนำชาวบ้านไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นวิธีการที่ชาวบ้านสามารถรับได้ง่าย กล้าแสดงความคิดเห็น เป็นแนวทางหนึ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะนำไปปฏิบัติในการส่งเสริมให้ชาวบ้านมีพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และควรเสริมโดยการติดป้ายประชาสัมพันธ์ การจัดทำเอกสารแผ่นพับที่ชาวบ้านสามารถอ่านเข้าใจง่ายแจกจ่ายในขณะประชุม ให้กับชาวบ้านไว้ศึกษาหาความรู้

2) ควรส่งเสริมพฤติกรรมชาวบ้านในการให้ความร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของหมู่บ้านให้มากขึ้น สนับสนุนให้หมู่บ้านบนที่สูงมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ทั้งในด้านการป้องกัน การดูแลรักษา การส่งเสริม การฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์จากป่า เพื่อให้เกิดความรู้สึกรักความเป็นเจ้าของในทรัพยากรป่าไม้ เกิดความหวงแหนที่ต้องการปกป้องรักษา

3) หมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ป่าหรือรอบๆ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ ทางราชการควรให้ความสำคัญและความเอาใจใส่ดูแลในเรื่องความเป็นอยู่อย่างจริงจัง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการดูแลรักษา เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ เกิดความรักและหวงแหนต่อทรัพยากรป่าไม้ และสามารถดำรงชีวิตพึ่งพิงกับป่าอย่างมีความสุข

4) รัฐควรกำหนดนโยบายการทำการเกษตรบนพื้นที่สูง ให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงปัญหาผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น ลดความสำคัญการเกษตรบนพื้นที่สูงที่เป็นการผลิตเชิงพาณิชย์ มาเป็นการผลิตแบบพอเพียง เพราะที่ผ่านมาการเกษตรเชิงพาณิชย์นอกจากจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อทางอ้อมต่อทางด้านสังคม ประเพณี วัฒนธรรมอันดีงานของชาวเขาเผ่าต่างๆ ด้วย

5) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี แล้วนำมาวางแผนในการส่งเสริมพฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรในหมู่บ้านให้ดียิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและจะได้ลดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าของหมู่บ้าน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาในเรื่องพฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวบ้านขุนช่างเคี่ยน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการศึกษาพฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในลักษณะเดียวกัน แต่กระจายกลุ่มประชากรเป้าหมายไปยังพื้นที่ใกล้เคียงอื่นๆ เพื่อจะได้นำผลการศึกษามาเปรียบเทียบถึงความคล้ายและแตกต่างกัน

2) ควรมีการศึกษาวิจัยพฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากร ในประเด็นอื่นๆ เช่น ดิน น้ำ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรวม เพื่อที่จะสามารถวัดผลพฤติกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรได้ทั้งหมดและครอบคลุม

3) การสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาควรจะใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) หรือความน่าจะเป็น (Probability sampling) เพื่อลดความอคติ

4) การสร้างแบบวัดในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารควรเพิ่มผู้นำแบบไม่เป็นทางการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved